การสูญเสียง : กรณีคำยืมภาษาอังกฤษที่เป็นทับศัพท์

ผศ. เปรมจิต ชนะวงศ์

การสูญเสียง (Sound Loss) เป็นลักษณะที่พบได้ในทุกภาษา การสูญเสียงในแต่ละภาษาจะเป็นไปตามลักษณะของภาษานั้น ๆ ในภาษาไทยได้ปรากฏการสูญเสียงในคำเป็นจำนวนมากและเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับตามการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่ว่า การเปลี่ยนแปลงของภาษามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปในทางการประหยัด ตามภาวะโลกาภิวัตน์และกระแสการเปลี่ยนแปลงในสังคม ปัจจุบันจึงพบการสูญเสียงทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน โดยเฉพาะภาษาพูดได้ปรากฏการสูญเสียงทั้งในคำภาษาไทยและคำยืมภาษาอังกฤษ

การสูญเสียงหรือการตัดเสียง เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงของเสียงในคำและหน่วยคำ โดยหน่วยคำที่เกิดการสูญเสียงกับหน่วยคำเดิมยังเป็นหน่วยคำเดียวกัน การสูญเสียงที่ปรากฏ เสียงที่สูญไปอาจเป็นเสียงพยัญชนะหรือเสียงสระ โดยอาจเป็นเสียงในตำแหน่งต้นคำ กลางคำ หรือท้ายคำแล้วแต่กรณี และลักษณะการเกิดการสูญเสียงจะ

เกิดได้หลายลักษณะ คือ เสียงที่ถูกตัดออกไปอาจมีเพียงเสียงเดียวซึ่งอาจเป็นเสียงพยัญชนะหรือเสียงสระ หรือบางกรณีเสียงที่สูญไปอาจสูญไปทั้งพยางค์ หรือเดิมเคยมีหน่วยเสียงบางหน่วยเสียงอยู่ แต่ต่อมาเสียงนั้นได้หายไปโดยอาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นเสียงอื่น

ในภาษาไทยจะพบการสูญเสียงในคำในภาษาพูดเป็นจำนวนมาก แต่จะไม่พบในภาษาเขียนเชิงวิชาการและภาษาราชการ ส่วนภาษาเขียนที่ไม่ใช่ภาษาวิชาการจะปรากฏในสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์รายวัน ป้ายประกาศ หรือสื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาการใช้ภาษาพูดในปัจจุบันเราจะพบภาวะการสูญเสียงมากมายในคำหลายพยางค์ โดยเฉพาะคำใหม่ เช่น

คำสูญเสียง	**คำเดิม**
ขอญาต	ขออนุญาต
เครื่อง	เครื่องบิน
งบมาณ	งบประมาณ
โทเลข	โทรเลข
โทศัพท์	โทรศัพท์ (ภาษาเขียนจะเป็น โทร.)
บอษัท	บริษัท
บอเวณ	บริเวณ
ผู้การ	ผู้จัดการ
นักษา	นักศึกษา
สานะสุข	สาธารณสุข
สานะการ	สถานการณ์
สน	สนใจ

เป็นต้น

และในภาษาไทยถิ่นใต้เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐานจะพบการสูญเสียในคำเป็นจำนวนมากจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะถิ่นของภาษาไทยถิ่นใต้ กล่าวคือเมื่อภาษาไทยมาตรฐานเป็นคำสองพยางค์หรือหลายพยางค์จะปรากฏการสูญเสียในคำ โดยสูญหน่วยเสียงและสูญทั้งพยางค์ทุกคำหรือเกือบทุกคำ ทั้งในกรณีที่พยางค์แรกหรือพยางค์หน้าเป็นเสียงสระ "อะ" และสระอื่น ๆ เช่น

คำภาษาไทยถิ่นใต้		คำภาษาไทยมาตรฐาน	
หนุน	/nun^{1}/	ขนุน	/kha^{1} nun^{5}/
หนม	/nom^{1}/	ขนม	/kha^{1} nom^{5}/
โปรง	/pro:n^{3}/	กระโปรง	/kra^{1} pro:n^{3}/
ทะ	/tha:$^{?5}$/	กะทะ	/ka^{1} tha:$^{?4}$/
โถน	/tho:n^{1}/	กระโถน	/kra^{1}/ tho:n^{5}/
ตางค์	/ta:n^{3}/	สตางค์	/sa^{1} ta:n^{1}/
เรียน	/rian^{5}/	ทุเรียน	/thu^{4} rian^{1}/
วัง	/wan^{5}/	ระวัง	/ra^{1} wan^{1}/
ทุก	/thuk^{7}/	บรรทุก	/ban^{1} thuk^{4}/
ได	/day^{3}/	บันได	/ban^{1} day^{1}/

สำหรับในกรณีคำยืมภาษาอังกฤษ เมื่อภาษาไทยได้ยืมคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้โดยวิธีทับศัพท์ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงในคำโดยการสูญเสียซึ่งปรากฏในคำภาษาไทยมากมายได้มีอิทธิพลไปถึงคำยืมภาษาอังกฤษที่เป็นคำศัพท์ที่ใช้เป็นภาษาพูดด้วย ทำให้คำยืมภาษาอังกฤษเกิดการเปลี่ยนแปลงในคำลักษณะการสูญเสียเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะผู้ใช้ภาษาที่อยู่ในวัยรุ่นและวัยหนุ่มสาวซึ่งต้องการความรวดเร็วในการสื่อสาร และมักไม่ค่อยพิถีพิถันในการใช้คำและนิยมใช้คำยืมภาษาอังกฤษที่เป็นคำทับศัพท์ได้มีส่วนในการผลักดัน

ให้เกิดปรากฏการณ์การสูญเสียงในคำมากขึ้นและเร็วขึ้นตามกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ลักษณะการสูญเสียงที่ปรากฏในคำยืมภาษาอังกฤษที่เป็นคำทับศัพท์ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนจะเป็นการสูญเสียงทั้งพยางค์ซึ่งมี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การสูญเสียงในตำแหน่งต้นคำ

การสูญเสียงในลักษณะนี้เสียงที่สูญไปจะเป็นเสียงของพยางค์หน้าโดยจะสูญไป 1 พยางค์หรือมากกว่า เช่น

คำสูญเสียง	คำเดิม	
เดิร์น	โมเดิร์น	- Modern
เธค	ดิสโ...เธค	- discotheque
ไท	เนกไท	- necktie
เนต	อินเตอร์เนต	- Internet
บอล	ฟุตบอล	- football
เปอร์	ไฮเปอร์	- Hyper
เวอร์	โอเวอร์	- over
แซ็ก	ซิกแซ็ก	- zigzag

2. การสูญเสียงในตำแหน่งท้ายคำ

การสูญเสียในลักษณะนี้ เสียงที่สูญไปจะเป็นเสียงในพยางค์หลังโดยจะสูญไป 1 พยางค์หรือมากกว่าเช่นเดียวกัน เช่น

คำสูญเสียง	คำเดิม	
ก๊อบ	ก๊อปปี้	- Coppy
คอนโด	คอนโดมิเนียม	- condominium

คอมพ์	คอมพิวเตอร์	- Computer
ช็อก	ช็อกโกเลต	- Chocolate
ชอป	ชอปปิง	- shopping
แซ็ก	แซกโซโฟน	- Saxophone
เซน	เซนติเมตร	- centimetre
ดิสก์	ดิสเกต	- diskette
บาส	บาสเกตบอล	- basketball
แบด	แบดมินตัน	- badminton
แบต	แบตเตอรี่	- battery
เพจ	เพจเจอร์	- pager
เฟอร์	เฟอร์นิเจอร์	- furiture
ไมค์	ไมโครโฟน	- microphone
แม็ก	แมกนิเซียม (ล้อรถยนต์)	- magnisium
สตู	สตูดิโอ	- studio
สนุก	สนุกเกอร์	- snooker
ออโต้	ออโตเมติก	- automatic
โอ	โอเวอร์ทาม	- over time
อัลเทอร์	อัลเทอร์เนทีฟ	- alternative
แอมป์	แอมปลิฟายเออร์	- amplifier
แอร์	แอร์คอนดิชั่น	- aircondition
ไฮโซ	ไฮโซไซตี้	- high society

เป็นต้น

ลักษณะการสูญเสียงเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเสียงภายในคำ ที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง แต่ไม่ได้ทำให้คำเพิ่มขึ้น เพราะหน่วยคำที่เกิดขึ้นยังคงเป็นหน่วยคำเดียวกันกับคำเดิม ความหมายของหน่วยคำมิได้เปลี่ยนแปลง และเมื่อพิจารณากระบวนการเปลี่ยนแปลงของเสียงภายในคำแต่ละลักษณะทั้ง การกลมกลืนเสียง (Assimilation) การผลักเสียง (Dissimilation) การเพิ่มเสียง (Addition) และการสับเสียง (Melathesis) จะพบว่า การเปลี่ยนแปลงของเสียงภายในหน่วยคำโดยการสูญเสียง (Sound Loss) ปรากฏในภาษามากกว่า และปรากฏในคำเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งคำภาษาไทยเองและคำยืม เพราะสภาพการณ์ของสังคมเอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง และ / หรือการเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้ง่ายและตอบสนองผู้ใช้ภาษาได้ดี โดยเฉพาะในสังคมเมืองที่เป็นเมืองใหญ่ที่มีความเร่งด่วนในการดำเนินชีวิต

การสูญเสียงจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่ผู้ศึกษาภาษาและผู้สนใจภาษาสามารถศึกษาสังเกตได้ง่าย เพราะสามารถมองเห็นความเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

เปรมจิต ชนะวงศ์ **ภาษาศาสตร์เบื้องต้น** พิมพ์ครั้งที่ 7 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช 2540.

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ **รายงานวิจัย ลักษณะภาษาไทยที่ใช้ผ่านสื่อมวลชนโทรทัศน์** โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2537.